



TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2014/2.DÖNEM

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK SINAVLARI

HARCAMA VE SERVET ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLER

20 Ekim 2014-Pazartesi 18:00

SORULAR

Soru 1: Aşağıdaki işlemlerin, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun konusuna girip girmediğini, girmekte ise vergiden istisna olup olmadığını açıklayınız.

- a) Kanuni ve iş merkezi Almanya'da bulunan ve Alman mukimi (Y) AŞ'nin ücretli Avukatı Türk Vatandaşı olan Avukat (A) tarafından yürütülen davada, (Y) AŞ adına açılan dava sonucunda, verilen mahkeme kararına istinaden 20.000,00 TL vekâlet ücretinin (Y) AŞ'ne ödenmesine hükmedilmiştir. Söz konusu vekâlet ücreti, davanın karşı tarafınca (Y) AŞ'ne ödenmiştir.
- b) Tam mükellef (A) AŞ ile yine tam mükellef (B) AŞ arasında, anahtar teslimi iş merkezi inşaat yapım sözleşmesi düzenlenmiştir. Sözleşmeye göre, (A) AŞ'nin mevcut binası (B) AŞ tarafından yıkılıp, yerine anahtar teslim iş merkezi yapılarak (A) AŞ'ye teslim edilecektir. Taraflar arasında düzenlenen sözleşmede, inşaat yapım işini üstlenen (B) AŞ, binanın yıkımı nedeniyle, işsiz kalacak (A) AŞ'nin işçilerinin kıdem tazminatı olan 500.000,00 TL'yi ödemeyi üstlenmiş ve (A) AŞ'nin banka hesabına 500.000,00 TL'yi havale yolu ile ödemiştir.

Soru 2: İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı, Merter Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün mükellefi (Z) Adi Komandit Şirketi, ticaret sicilinde 2010 yılında tescil ve ilan edilmiştir. Şirket, 11.07.2011 tarihinde katma değer vergisi hariç 100.000,00 TL bedelle, satın aldığı ve bu tarihte aktifine kaydettiği taşınmazını, (V) AŞ'ne, 11.07.2014 tarihinde katma değer vergisi hariç 600.000,00 TL bedelle, yıllık eşit taksitler halinde ödemek üzere, 3 yıl vadeli satmıştır.

İSTENEN: Maliye Bakanlığı uygulamalarını esas alarak, yukarıdaki işlemin KDV'den istisna olup olmadığını açıklayınız ve Maliye Bakanlığı uygulamasının Katma Değer Vergisi Kanunu hükümlerine uygun olup olmadığını tartışınız.

Soru 3: Katma Değer Vergisi Kanununun 9 uncu maddesi uyarınca kısmi tevkifat kapsamına giren bir işlem nedeniyle alıcı, kanuni süre içinde tevkifat yapmayarak, belgede yer alan tutarı aynen satıcıya ödemiştir. Satıcı da belgede yer alan KDV'nin tamamını ilgili vergilendirme döneminde beyan etmiştir. Alıcının tevkif etmesi gereken vergiyi (II) no'lu KDV beyannamesi ile beyan etmemesi nedeniyle, alıcı nezdinde yapılması gereken işlemleri açıklayınız.



Soru 4: Katma Değer Vergisi Kanununun 29 uncu maddesi uyarınca Bakanlar Kurulunca vergi oranları genel oranın altında tespit edilen indirimli orana tabi işlemler nedeniyle mahsuben/nakden iade alan bir katma değer vergisi mükellefinin, iadeyi aldıktan sonra, indirimli orana tabi malları sattığı alıcılardan bir kısmının işleminden vazgeçmesi halinde, **iadeyi alan mükellef açısından yapılması gereken işlemleri açıklayınız.**

Soru 5: Aşağıdaki soruları, 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu (Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi) hükümlerini esas alarak cevaplayınız.

a- “Arbitraj”ı tanımlayarak, arbitraj işlemlerinin BSMV’ye tabi olup olmadığını **kısaca** açıklayınız.

b: Sigortacılık uygulamalarında **sovtaj**; teminat kapsamında gerçekleşen riziko nedeniyle hasara uğrayan **sigortalı malın hasarlı halinin ekonomik değeridir**. Halefiyet ilkesi gereği hasarlı sigortalı malı değerlendirme hakkı, sigorta tazminatını ödedikten sonra sigorta şirketine ait olmakla birlikte Kara Araçları Kasko Sigortası Genel Şartlarınının 3.3.2.2. maddesinde de cevaz verildiği üzere sigorta sözleşmesinin taraflarının anlaşması halinde hasarlı sigortalı mal, sigortalıya da bırakılabilmektedir. **Bu açıklamalar çerçevesinde sigorta şirketlerince elde edilen “SOVTAJ” gelirlerinin BSMV’ye tabi olup olmadığını açıklayınız.**

Soru 6: TC vatandaşı gerçek kişi **(A)**, 12.12.2012 tarihinde sahip olduğu taşınmazı kat karşılığında müteahhit **(X)**’e vermiş ve taraflar arasında Noter ’de düzenlenen sözleşme, 31.12.2012 tarihinde tapuya tescil ettirilmiştir, 03.01.2013 tarihinde de kat irtifakı tapuda tesis edilmiştir. Gerçek kişi **(A)** sahip olduğu bağımsız bölümlerden (1) adedini 10.05.2013 tarihinde eşi **(B)**’ye bağışlamıştır. İnşaat, 22.04.2014 tarihinde bitmiş ve 30.09.2014 tarihinde de kurulan kat mülkiyeti tapuya tescil edilmiştir. Bağışın yapıldığı tarihte, arsanın (irtifak hakkının) emlak vergi değeri 1.000,00 TL olup, bu tarih itibarıyla bağımsız bölüm tamamlanmış olsaydı, emlak vergi değeri (bina) 75.000,00 TL olarak hesaplanmıştır. **(B) nin bağışlama nedeniyle veraset ve intikal vergisi karşısındaki durumunu açıklayarak, bağışın vergiye tabi olması halinde vergiye tabi matrahı hesaplayınız.**

VERİ: İvazsız suretle vaki intikallerde vergiden, istisna tutarı 1.000,00 TL olarak dikkate alınacaktır.

Soru 7: Özel Tüketim Vergisi Kanunu hükümlerine göre vergi sorumluluğunu **kısaca** açıklayınız.

Soru 8: Gerçek kişi **(H)**, sahibi bulunduğu ve özel mamelekinde bulunan Türkiye’deki taşınmazını, gerçek kişi **(B)**’ye (1) yıllığına konut olarak kullanılmak üzere kiraya vermiştir. Söz konusu kiralama işlemi nedeniyle taraflarca 07.07.2014 tarihinde Ankara’da akdedilen kira sözleşmesine göre, yıllık kira bedeli 120.000,00 TL olarak belirlenmiştir. Sözleşme **2 nüsha** düzenlenmiş olup, sözkonusu sözleşmeyi, müşterek ve müteselsil kefil olarak **(2) gerçek kişi** imzalamış ve sözleşmeye göre **5.000,00 TL’** de depozito alınmıştır. Kefiller ve depozito bedeli sözleşmede yer almıştır. Düzenlenen söz konusu konut kira sözleşmesinin, 488 sayılı Damga



TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

vergisine tabi olup olmadığını, tabi ise vergiye tabi matrah unsurlarını ve verginin ödenme şeklini yasal dayanakları ile birlikte açıklayınız.



CEVAPLAR

Cevap1 a): Maliye Bakanlığınca çıkarılan Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nin I/B-4 bölümünde mahkemelerce hükmolunan avukatlık ücretlerinin davayı kazananlara ödenmesinin KDV'nin konusuna girmediği açık biçimde belirtilmiştir. Örnek olayda da avukatlık ücreti, davanın taraflarınca ödendiğinden, tarafların birbirine avukatlık hizmeti sunması da mümkün olmadığından, söz konusu avukatlık ücreti, katma değer verginin konusuna girmemektedir. Dolayısıyla, söz konusu ödeme nedeniyle KDV hesaplanmayacaktır.

Cevap1 b): 3065 sayılı KDVK m.1'de verginin konusuna giren işlemler tadat edilmiştir. Bu maddede ticari, zira veya mesleki nitelikte herhangi bir mal teslimi veya hizmet ifası mahiyetinde olmayan teslim ve hizmetler katma değer vergisinin konusuna girmemektedir. Bu şekilde yapılan işlemler karşılığında ödenen bedeller üzerinden katma değer vergisinin hesaplanmaması gerekmektedir. Bu çerçevede, herhangi bir mal teslimi veya hizmet ifasına dayanmayan tazminatlar katma değer vergisinin konusuna girmemektedir. Nitekim 60 no'lu KDVK Sirkülerinin 1.2 bölümünde de aynen aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir:

Herhangi bir teslim veya hizmetin karşılığı olarak ortaya çıkmayan tazminat ve benzeri ödemeler prensip olarak KDV'nin konusuna girmemektedir.

Bu kapsamda, işin sözleşme şartlarına uygun yapılmaması, işin verilen süre içerisinde tamamlanmaması, sözleşmenin feshedilmesi gibi nedenlerle tazminat, cayma bedeli vb. adlarla yapılan cezai şart mahiyetindeki ödemeler herhangi bir teslim veya hizmetin karşılığı olmadığından KDV'nin konusuna girmemektedir.

Ancak, örnek olayda, inşaat taahhüt işine ilişkin sözleşmeye istinaden mal sahibi (A) AŞ'ye yapılan ödeme, adı kıdem tazminatı olsa dahi, (A) AŞ'nin taahhüt işinden dolayı yapılan bir ödeme olup, ödemenin kıdem tazminatının ödenmesi amacıyla yapılması, ödemenin tazminat olarak değerlendirilmesini gerektirmez. Çünkü, yapılan ödeme, (B) AŞ'nin çalışanlarına yapılan kıdem tazminatı ödemesi olmayıp, sözleşmenin tarafı olan (A) AŞ'ye ödemenin kullanılacağı yer belirtilerek yapılan bir ödemedir. Bir başka deyişle, (B) AŞ'nin bu ödemesi, yüklenim hizmetinden doğan hizmet ifası kapsamında yaptığı bir ödeme olup, (B) AŞ'nce yapılan ödeme KDV'ye tabidir.

Cevap 2: Adi komandit şirketlerin aktifinde kayıtlı taşınmaz satışı KDVK m.1 uyarınca, ticari faaliyet kapsamında yapılan teslim olup, KDV'nin konusuna girmektedir. Ancak, Katma Değer Vergisi Kanununun 17/4-r maddesinde kurumların aktifinde veya belediyeler ile il özel idarelerinin mülkiyetinde, en az iki tam yıl süreyle bulunan iştirak hisseleri ile taşınmazların satışı suretiyle gerçekleşen devir ve teslimler ile bankalara borçlu olanların ve kefillerinin borçlarına karşılık taşınmaz ve iştirak hisselerinin (müzayede mahallerinde yapılan satışlar dâhil) bankalara devir ve teslimleri KDV'den müstesna tutulmuştur. Ancak, aynı maddede istisna kapsamındaki kıymetlerin ticaretini yapan kurumların, bu amaçla aktiflerinde bulundurdukları taşınmaz ve iştirak hisselerinin teslimleri ise istisna kapsamı dışında olduğu hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nin II/F-4.16.1 bölümünde yer alan (4) no'lu örnekte aşağıdaki açıklama yer almıştır.

“Kanunun (17/4-r) maddesinde yer alan istisna kurumlar, belediyeler ve il özel idarelerine yönelik olup şahsi işletmelerin aktifinde kayıtlı taşınmazların satışında istisna uygulaması mümkün değildir.”



TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

Yukarıdaki açıklamadan da anlaşıldığı üzere, Gelir İdaresi Başkanlığı KDVK m.17/4'de yer alan "kurum" teriminin kurumlar vergisi mükelleflerini kastettiğini kabul ettiğinden örnek olayda, şahıs şirketi olan adi komandit şirketin taşınmaz satışı istisnadan yararlanamaz.

Yukarıdaki örnekten anlaşıldığı üzere, kurumlar vergisi mükellefi olmayan adi komandit şirketlerin KDVK m.17/4-r maddesindeki istisnadan yararlanması, Maliye Bakanlığının görüşüne göre hukuken mümkün değildir.

Diğer taraftan, KDVK'nında "kurum" terimine yer verilmiş ancak ne KDVK'nında ne de diğer vergi kanunlarında "kurum" terimi tanımlanmamıştır. Söz konusu istisna, 5422 sayılı mülga KVK'nın uygulandığı dönemde KDVK'nın geçici 10 uncu maddesinde yer almaktaydı. Bu maddede ise istisna sadece tam mükellef kurumlar vergisi mükelleflerine tanınmıştı. Ancak söz konusu geçici 10 uncu madde yürürlükten kalktıktan sonra, KDVK m.17/4-r'ye eklenen hüküm de "kurum" terimine yer verilmiş, ancak kurum ile kurumlar vergisi mükelleflerinin kastedildiği konusunda bir sınırlamaya yasa koyucu yer vermemiştir. Bu nedenle, Maliye Bakanlığı'nın uygulama ve yorumu açık biçimde yasa maddesi ile örtüşmemekte olup, hukuka aykırıdır. Sonuç olarak, örnek olaydaki Adi Komandit Şirket de kurum olup, bu istisnadan yararlanması gerekmektedir.

Cevap 3: Konu ile ilgili olarak Maliye Bakanlığı'nca çıkarılan Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nde konu ile ilgili olarak yer alan düzenlemeler aşağıdaki gibidir:

- 1- 3065 sayılı Kanunun (9/1) inci maddesi kapsamında sorumlu tayin edilenlerin, sorumlu sıfatıyla beyan edip ödemeleri gereken vergilerin beyan edilmemesi veya eksik beyan edilmesi halinde, bu vergi tutarının ikmalen veya resen tarh edilerek vergi ziyayı cezası kesilmesi ve gecikme faizi hesaplanması gerekmektedir. Sorumlu sıfatıyla beyan edilmeyen tutarın 1 No.lu KDV beyannamesinde indirim konusu yapılmamış olması bu şekilde işlem tesis edilmesine engel değildir.
- 2- Sorumlu sıfatıyla beyan edilmeyen veya eksik beyan edilen KDV tutarının satıcı tarafından beyan edilmiş olması halinde sorumlu adına yapılacak tarhiyatta vergi aslı aranmayacaktır.
- 3- Sorumlu tarafından beyan edilip ödenmesi gerekirken satıcı tarafından beyan edilen KDV'nin ödenmiş olması halinde, bu verginin normal vade tarihinden ödendiği tarihe kadar; söz konusu verginin ödenmemiş olması halinde ise normal vade tarihinden yapılacak tarhiyatın tahakkuk tarihine kadar gecikme faizi uygulanacaktır.

Yukarıdaki düzenleme uyarınca, alıcı adına sadece ve sadece vergi ziyayı cezası kesilecek olup, tevkif edilmeyen vergi aslı tarh edilmeyecektir. Çünkü, satıcı tahsil ettiği KDV'yi beyan etmiştir. Ayrıca, VUK m.112 uyarınca hesaplanacak gecikme faizi de alıcıdan talep edilecektir.

Cevap 4: Katma Değer Vergisi Kanununun 29 uncu maddesi uyarınca Bakanlar Kurulunca vergi oranları genel oranın altında tespit edilen indirimli orana tabi işlemler nedeniyle mahsuben/nakden iade alan bir katma değer vergisi mükellefinin, iadeyi aldıktan sonra, indirimli orana tabi malları sattığı alıcılardan bir kısmının işleminden vazgeçmesi halinde, iadeyi alan mükellef açısından yapılması gereken işlemler KDVK'nında açık biçimde düzenlenmemiştir. Ancak, Maliye Bakanlığı'nca yapılan yoruma dayalı olarak konu ile ilgili olarak Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nde aşağıdaki açıklama yer almıştır:



TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

3065 sayılı Kanununun 35 inci maddesinde, malların iade edilmesi, işlemin gerçekleşmemesi, işlemde vazgeçilmesi veya sair sebeplerle matrahta değişiklik vuku bulunduğu hallerde, vergiye tabi işlemleri yapmış olan mükelleflerin bunlar için borçlandığı vergiyi; bu işlemlere muhatap olan mükelleflerin ise indirim hakkı bulunan vergiyi değişikliğin mahiyetine uygun şekilde ve değişikliğin vuku bulunduğu dönem içinde, iade olunan malların fiilen işletmeye girmiş olması ve bu girişin defter kayıtları ile beyannamede gösterilmesi kaydıyla, düzeltilecekleri hükme bağlanmıştır.

İndirimli orana tabi teslim veya hizmetin gerçekleştiği vergilendirme döneminden sonra malların iade edilmesi, işlemin gerçekleşmemesi, işlemde vazgeçilmesi veya sair sebeplerle işlem matrahının değişmesi durumunda bir düzeltme yapılması gerekmektedir. Bu düzeltme defter kayıtları ve beyanname üzerinde yapılacaktır. Dolayısıyla vergiye tabi işlemi gerçekleştiren mükellef, hesapladığı vergiyi, matrahta değişikliğin vuku bulunduğu döneme ait beyannamenin "İndirimler" kulaklığı altındaki "103" kodlu "Satıştan İade Edilen, İşlemi Gerçekleşmeyen veya İşleminden Vazgeçilen Mal ve Hizmetler Nedeniyle İndirilmesi Gereken KDV" satırına yazmak suretiyle tekrar indirim hesaplarına alarak düzelterektedir. Bu çerçevede, indirimli orana tabi bir işleme ait iade talebi sonuçlandırıldıktan sonra KDV iadesini ortaya çıkaran işlemde vazgeçilmesi veya satılan malların bir kısmının geri gelmesi ve matrahta değişikliğin indirimli orana tabi malların iade edilmesinden kaynaklanması durumunda aşağıdaki şekilde işlem yapılması gerekmektedir:

a) İade edilen malların, iadenin gerçekleştiği vergilendirme döneminde yeniden satışa konu edilmesi halinde satış daha düşük fiyattan gerçekleşmişse (iade tutarı artacağından) mahsup işlemi yapılarak aradaki fark, iadeye konu edilebilir. Satış daha yüksek fiyattan gerçekleşmişse (iade tutarı azalacağından) mahsup işlemi yapılarak aradaki fark mükelleften tahsil edilecektir.

b) İade edilen malların daha sonraki bir vergilendirme döneminde satışa konu edilmesi halinde daha önce iade edilen tutar;

ba) Matrahta değişikliğin vuku bulunduğu vergilendirme döneminde, yukarıda belirtildiği şekilde defter kaydı ve beyanname üzerinde gerekli düzeltmeyi yapan mükellefin vergi dairesine yazılı olarak müracaat edip, daha önce iadesini aldığı tutarı iade etmesi halinde bu tutar, gecikme faizi ve vergi ziyayı cezası uygulanmaksızın mükelleften geri alınacaktır.

bb) Mükellefin, matrahta değişikliğin vuku bulunduğu dönemde düzeltme işlemini yapmaması halinde; indirimli orana tabi işlem nedeniyle iade edilen KDV, matrahta değişikliğin vuku bulunduğu dönemden düzeltmenin yapıldığı döneme kadar gecikme faizi uygulanarak vergi ziyayı cezası ile birlikte mükelleften aranacaktır.

c) Malların indirimli orana tabi işlemin gerçekleştiği yılı izleyen yıl içerisinde iade edilmesi durumunda, mükellefe iade edilen tutar, işlemin gerçekleştiği yıl içerisinde mahsuben iade alınıp alınmadığı hususu da göz önünde bulundurulurak;

ca) İzleyen yıl içerisinde iade talebinde bulunulmuş ancak henüz iade gerçekleşmemişse iadesi talep edilen tutardan düşülmek suretiyle tahsil edilecektir.

cb) İzleyen yıl içerisinde iade gerçekleşmiş ya da iade talebinde bulunulmamışsa (a) veya (b) bölümlerindeki açıklamalara göre hareket edilecektir.



TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

d) İade edilen malların bir daha satışa konu olmayacak şekilde zayi olması halinde daha önce iade edilen tutar, yukarıdaki açıklamalar göre mükelleften tahsil edilecektir.

Cevap 5-a: Arbitraj, herhangi bir menkul kıymetin, dövizin veya malın eş zamanlı olarak bir piyasadan alınıp diğer bir piyasada satılarak, aynı kıymetlerin birbiri ile değiştirilmesi sonucu risksiz bir şekilde gelir elde edilmesi işlemi olup, bu işlemler dolayısıyla lehe alınan paralar 6802 sayılı Kanununun 29 uncu maddesinin (p) bendi uyarınca BSMV'den istisnadır.

Cevap 5-b: 6802 sayılı Kanun uyarınca Sigorta şirketlerinin her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları tüm işlemler dolayısıyla lehlerine almış oldukları her türlü paralar BSMV'ye tabidir. Hasarlı veya pert olan mala (araca) ilişkin olarak sigorta şirketleri tarafından tazmin edilecek tutar, hasarlı veya pert olan malın (aracın) rayiç bedeli ile hurda bedeli arasındaki farka göre tespit edildiğinden, bir başka anlatımla sigorta şirketlerinin ödemesi gereken tutar (rayiç bedel), sovtaj geliri kadar azaldığından, sovtaj geliri kadar sigorta şirketleri lehine bir tutar oluşmaktadır. Bu durumda, hasarlı veya pert olan malın (aracın) bizzat veya vekâlet usulüyle sigorta şirketlerince satıldığı durumlarda, sigorta şirketleri lehine oluşan sovtaj gelirleri üzerinden genel hükümler çerçevesinde BSMV hesaplanması gerekmektedir.

Cevap 6: Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde bulunan şahıslara ait mallar ile Türkiye'de bulunan malların veraset tarihiyle veya herhangi bir suretle olursa olsun ivazsız bir tarzda bir şahıstan diğer şahsa intikali Veraset ve İntikal Vergisine tabidir. Dolayısıyla yapılan bağış işlemi VİV'sinin konusuna girmektedir. Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 10/f maddesinde gayrimenkullerin (taşınmazların), ticari işletmeye dahil olsun veya olmasın Emlak Vergisine esas olan değerle değerlendirileceği, aynı Kanunun 11 inci maddesinde de bu vergiye mevzu olacak malların değerlendirilme gününün, miras yoluyla vuku bulan intikallerde mirasın açıldığı, diğer suretle vaki intikallerde malların hukuken iktisap edildiği, gün olduğu hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, 1996/2 no'lu Veraset ve İntikal Vergisi İç Genelgesinde müteahhitlere kat karşılığı verilen arsalar üzerine inşa edilmekte olan binalar sözleşme gereği tam ve bitmiş olarak hak sahiplerine teslim edileceğinden, intikalın vuku bulduğu tarih dikkate alınarak intikal edecek her bağımsız bölümün tamamlanmış olması halinde emlak vergi değeri, Emlak Vergisi Kanunu hükümlerine göre hesaplanacak ve bu değer veraset ve intikal vergisi matrahının tespitinde esas alınacaktır.

Buna göre örnek olayda veraset ve intikal vergisi kanunu açısından, bağışlanan taşınmazın bağış tarihinde bağımsız bölümün tamamlanmış olsaydı, olması gereken vergi değeri olan 75.000,00 TL dikkate alınacaktır. Bu tutardan 1.000,00 TL'lik istisna düşüldüğünde verginin matrahı (75.000,00 – 1.000,00 =) 74.000,00 TL olacaktır.



TÜRMÖB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

Cevap 7: 4760 sayılı ÖTVK, m.4'de mükellef ve vergi sorumluluğu başlığı altında, vergi sorumluluğu düzenlenmiş olup, söz konusu düzenleme aynen aşağıdaki gibidir:

1. Mükellefin Türkiye içinde ikametgâhının, işyerinin, kanuni ve iş merkezlerinin bulunmaması halleri ile gerekli görülen diğer hallerde Maliye Bakanlığı'nca, vergi alacağına emniyet altına alınması amacıyla vergiye tâbi işlemlere taraf olanları verginin ödenmesinden sorumlu tutabilecektir. Bu kapsamda Maliye Bakanlığı yetkisini kullanmıştır. Örneğin, 34 seri no'lu Özel Tüketim Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nde Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listenin (B) cetvelinin 38.11 tarife pozisyon numarasında yer alan malların, özel tüketim vergisi (ÖTV) mükellefleri (4.12.2013 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda tanımlanan rafinericiler hariç) tarafından teslimine ilişkin ÖTV, yalnızca sanayi sicil belgesini haiz olan KDV mükellefi imalatçılar tarafından satın alınması halinde tevkifata tabi tutulmak suretiyle beyan edilerek ödenmesi gerektiği konusunda düzenleme yapılmıştır

2. Fiilî veya kaydî envanter sırasında ÖTVK'na ekli listelerdeki malların belgesiz olarak bulundurulduğunun tespiti halinde, belgesiz mal bulduran mükelleflere, bu malların alış belgelerinin ibrazı için tespit tarihinden itibaren 10 günlük bir süre verilecektir. Bu süre içinde alış belgelerinin ibraz edilememesi halinde, belgesi ibraz edilemeyen malın tespit tarihindeki emsal bedeli üzerinden hesaplanan özel tüketim vergisi, alışını belgeleyemeyen mükellef adına re'sen tarh edilecektir. Tarh edilecek özel tüketim vergisi, asgari maktu vergi tutarına göre hesaplanacak vergiden az olamayacaktır. Ayrıca, bu tarihyata vergi ziyası cezası uygulanacaktır. Ancak, belgesiz mal bulduran mükelleflere bu malları satanlara, bu satışları ile ilgili vergi inceleme raporuna dayanılarak özel tüketim vergisi tarihyatı yapıldığı takdirde, ayrıca alıcıdan özel tüketim vergisi ve buna ilişkin ceza aranmayacaktır.

Cevap 8: Damga Vergisi Kanunu'nun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kâğıtların Damga Vergisine tabi olduğu, bu kanundaki kâğıtlar teriminin, yazılıp imzalamak veya imza yerine geçen bir işaret konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan belgeler ile elektronik imza kullanılmak suretiyle manyetik ortamda ve elektronik veri şeklinde oluşturulan belgeleri ifade edeceği hüküm altına alınmıştır. Kanuna ekli (I) sayılı Tabloda da;

- 1- I/A-3 no'lu sırasında kira mukavelenameleri (Mukavele süresine göre kira bedeli üzerinden)
- 2- I/A-4 no'lu sırasında kefalet, teminat ve rehin senetleri,
- 3- I/A-1 no'lu sırasında da mukavelenameler, taahhütnameler ve temliknameler,

Verginin konusuna giren kâğıtlar arasında sayılmıştır. Diğer taraftan Damga Vergisi Kanunu'na ekli (II) sayılı Tablonun IV/31 no'lu sırasında dernek ve vakıflarca yerleşim yeri, gerçek kişilerce mesken olarak kullanılmak üzere kiralanmış ve iktisadî işletmelere dahil olmayan taşınmazlara ilişkin kira mukavelenamelerinin damga vergisinden istisna olduğu hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, Damga Vergisi Kanunu'nun 5 inci maddesinde bir nüshadan fazla olarak düzenlenen kâğıtların her nüshasının ayrı ayrı aynı miktar veya nispette Damga Vergisine tabi olduğu, aynı Kanunun 6 ncı maddesinde de Bir kâğıtta birbirinden tamamen ayrı birden fazla akit ve işlem bulunduğu takdirde bunların herbirinden ayrı ayrı vergi alınacağı, bir kâğıtta toplanan akit ve işlemlerin birbirine bağlı ve bir asıldan doğma oldukları takdirde Damga Vergisi, en yüksek vergi alınmasını gerektiren akit veya işlem üzerinden alınacağı, ancak bu akit ve işlemlere asıl işlemin akitlerinden başka bir şahsın eklenen akit ve işlemi de ayrıca vergiye tabi olacağı hüküm altına alınmıştır.



TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

Yukarıdaki yasa hükümleri uyarınca, örnek olayda damga vergisine tabi olan işlemler aşağıdaki gibi olmaktadır:

- Kira sözleşmesinin, sadece kiraya veren ve kiralayan kişilerin imzasını içermesi, depozito tutarı, kefalet şerhi içermemesi olması halinde, Damga Vergisi Kanuna ekli (2) sayılı tablonun IV/31 numaralı fıkrası uyarınca damga vergisinden istisna tutulması,
- Kira tutarı yanında depozito tutarını da içermesi halinde, depozito tutarının teminat hükmünde olması nedeniyle Kanuna ekli (1) sayılı tablonun I/A-3 fıkrasına göre sözleşmenin sadece depozito tutarı üzerinden düzenlenme tarihi itibarıyla nüsha sayısına göre nispi damga vergisine tabi tutulması,
- Kiracı ve kiralayan yanında "adi kefil" veya "müteselsil kefil", "müşterek borçlu ve müteselsil kefil" olarak kefil imzasını içermesi halinde, Kanuna ekli (1) sayılı tablonun I/A-3 fıkrası uyarınca kefalet şerhi üzerinden düzenlenme tarihi itibarıyla nüsha sayısına göre damga vergisine tabi tutulması,
- Kiracı ve kiralayan yanında "adi kefil" , "müteselsil kefil", "müşterek borçlu ve müteselsil kefil" şeklinde şerhlerle birlikte depozito bedeli de içermesi durumunda, Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca depozito ve kefalet şerhi işlemlerine ilişkin tutarın toplamı üzerinden Kanuna ekli (1) sayılı tablonun I/A-3 fıkrası uyarınca düzenlenme tarihi itibarıyla nüsha sayısına göre damga vergisine tabi tutulması,
- Söz konusu verginin tarafların mükellefiyet durumuna göre Kanunun 22 nci maddesi kapsamında beyan edilerek makbuz mukabili ödenmesi gerekmektedir.

Yukarıdaki açıklamalara göre damga vergisi matrahı aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

VERGİNİN KONUSUNA GİREN İŞLEM	Sözleşme Süresi (YIL)	NÜSHA SAYISI	TOPLAM MATRAH
Depozito [(5.000* (2*1))]	1	2	10.000,00
Kefil (2 kişi) [(120.000 *(2*1))]	1	2	240.000,00
TOPLAM [(5.000+120.000)*(2*1)]	1	2	250.000,00